

Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας - Ο κόσμος γύρω μας

🕒 45 λεπτά

Μαθησιακοί Στόχοι

Γλώσσα και διερεύνηση για την ψυχική υγεία

Στόχοι

Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα μπορούν να:

- αναφέρουν ότι η Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας είναι αφορμή ενημέρωσης, πρόληψης και καταπολέμησης του στίγματος.
- διατυπώνουν αρχικές υποθέσεις και ερωτήματα για τη φροντίδα της ψυχικής υγείας.
- εντοπίζουν πληροφορίες και οπτικά τεκμήρια σε σύντομες πηγές, διακρίνοντας γεγονός, άποψη και στερεότυπο.
- συνθέτουν τεκμηριωμένη απάντηση σε σύντομη παράγραφο ή προφορικό μήνυμα, με σαφή και λόγο που προάγει σεβασμό.
- συνεργάζονται με καθορισμένους ρόλους και ακούν ενεργητικά διαφορετικές εμπειρίες και οπτικές.

Χαρακτηριστικά της τάξης

Τμήμα 23 μαθητών και μαθητριών, κυρίως ελληνικής και αλβανικής καταγωγής, με κοινή κυρίως γλώσσα επικοινωνίας τα ελληνικά. Εργασία σε 6 προκαθορισμένες ομάδες (πέντε τετραμελείς και μία τριμελής), με ρόλους συντονιστή, αναγνώστη πηγής, καταγραφέα ή υπαγορευτή και εκπροσώπου. Υπενθυμίζονται οι κανόνες: μιλάμε χωρίς κοροϊδία, δεν αποδίδουμε «ταμπέλες», δεν ζητούμε προσωπικές αποκαλύψεις και διαφωνούμε με ιδέες, όχι με πρόσωπα.

Χαρακτηριστικά των μαθητών

Υπάρχουν δυσκολίες στις κοινωνικές δεξιότητες και γλωσσικά εμπόδια· παρέχονται λεξιλόγιο με εικόνες, σύντομες οδηγίες και συνεργασία με υποστηρικτικό συμμαθητή. Μαθητές με κινητικές ή άλλες σωματικές αναπηρίες συμμετέχουν ισότιμα από τη θέση τους με προσβάσιμα υλικά και επιλογή προφορικής ή ψηφιακής καταγραφής. Προβλέπονται χρόνος επεξεργασίας και εναλλακτικοί τρόποι έκφρασης.

Ερώτημα Διερεύνησης

Αρχικές ιδέες και υποθέσεις — 5 λεπτά

Ανοίγουμε τη διερεύνηση

1. Ο εκπαιδευτικός προβάλλει μια σύντομη αφίσα/εικόνα για την Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας και γράφει στον πίνακα: «Πώς μπορεί ένα σχολείο να φροντίζει την ψυχική υγεία όλων χωρίς αποκλεισμούς και στίγμα;».
2. Εξηγεί βασικούς όρους με απλή γλώσσα: ψυχική υγεία, φροντίδα, στίγμα, υποστήριξη. Οι μαθητές μπορούν να απαντήσουν προφορικά, με μία λέξη σε χαρτί ή μέσω συμμαθητή-καταγραφέα.
3. Ατομικά καταγράφουν ή υπαγορεύουν «Νομίζω ότι... επειδή...» και μία απορία. Σε ζευγάρια μοιράζονται μόνο ό,τι επιλέγουν. Δύο-τρεις υποθέσεις καταγράφονται στον πίνακα.

Βασικές Ερωτήσεις

- Τι σημαίνει να φροντίζουμε την ψυχική υγεία μας και των άλλων;
- Ποιες πράξεις στο σχολείο μπορεί να βοηθούν ή να δυσκολεύουν κάποιον;
- Πώς θα ελέγξουμε αν η αρχική μας άποψη στηρίζεται σε αξιόπιστες πληροφορίες;

Σημειώσεις για τον Εκπαιδευτικό

Χρησιμοποιήστε ουδέτερο, μη θεραπευτικό λόγο: το μάθημα ενημερώνει και δεν ζητά προσωπικές εμπειρίες. Αν προκύψει προσωπική αναφορά, ευχαριστήστε τον μαθητή ή τη μαθήτρια, μην την αναλύσετε δημόσια και ακολουθήστε τις σχολικές διαδικασίες υποστήριξης. Η δραστηριότητα γίνεται εξ ολοκλήρου καθιστά, με την εικόνα ορατή και λεκτικά περιγραφόμενη.

Διερεύνηση Πηγών

Ομαδική μελέτη τεκμηρίων — 17 λεπτά

Συλλέγουμε και καταγράφουμε τεκμήρια

1. Οι 6 ομάδες λαμβάνουν από μία πηγή και φύλλο καταγραφής: «Τι λέει; Ποιο τεκμήριο βρίσκω; Πώς συνδέεται με το ερώτημα;». Οι πηγές είναι: α) σύντομο ενημερωτικό κείμενο από σχολικό/βιβλιοθηκικό υλικό για τον σκοπό της ημέρας, β) αφίσα με μήνυμα κατά του στίγματος, γ) σύντομο οπτικοακουστικό απόσπασμα με υπότιτλους για την αναζήτηση βοήθειας, δ) ανώνυμο διάγραμμα τάξης για τρόπους υποστήριξης, ε) σύντομο κείμενο με δύο διαφορετικές οπτικές μαθητών για την ένταξη, στ) ψηφιακή ή έντυπη πηγή για υπηρεσίες υποστήριξης στο σχολείο/κοινότητα.

2. Κάθε ομάδα μοιράζει ρόλους και επιλέγει δύο στοιχεία ως τεκμήρια. Η καταγραφή μπορεί να γίνει με λέξεις-κλειδιά, προφορική υπαγόρευση ή ψηφιακά.

3. Οι ομάδες διατυπώνουν μία πρόταση που αρχίζει: «Η πηγή μας δείχνει ότι...».

Βασικές Ερωτήσεις

- Ποιος δημιούργησε την πηγή και ποιο είναι το κύριο μήνυμά της;
- Ποιο στοιχείο της πηγής στηρίζει την άποψή μας;
- Τι δεν μας επιτρέπει να συμπεράνουμε η συγκεκριμένη πηγή;
- Πώς παρουσιάζονται διαφορετικές εμπειρίες και ανάγκες;

Σημειώσεις για τον Εκπαιδευτικό

Δώστε σύντομες, αριθμημένες οδηγίες και χρονοσήμανση στον πίνακα. Οι πηγές προσφέρονται σε μεγάλη γραμματοσειρά, με λεκτική περιγραφή των εικόνων και υπότιτλους στο οπτικοακουστικό υλικό. Τοποθετήστε υλικά σε προσβάσιμη θέση ή προβάλτε τα στον ψηφιακό πίνακα. Υπενθυμίστε: κάθε ισχυρισμός χρειάζεται αναφορά σε πηγή.

Ερμηνεία και Σύνθεση

Συγκρίνουμε τεκμήρια — 12 λεπτά

Διαμορφώνουμε τεκμηριωμένη απάντηση

1. Κάθε ομάδα ανταλλάσσει προφορικά τα δύο τεκμήριά της με γειτονική ομάδα, χωρίς μετακίνηση θέσεων αν δεν είναι αναγκαία.
2. Συμπληρώνουν έναν πίνακα στον πίνακα ή στο φύλλο: «Συμφωνία», «Διαφορετική οπτική/περιορισμός», «Τι συμπεραίνουμε». Εντοπίζουν τουλάχιστον μία συμφωνία και μία διαφορά ανάμεσα στις πηγές.
3. Συνθέτουν απάντηση 2–3 προτάσεων στο ερώτημα, χρησιμοποιώντας το πλαίσιο: «Πιστεύουμε ότι... Τα τεκμήριά μας είναι... Επομένως...». Επιλέγουν αφίσα-μήνυμα, σύντομη παράγραφο ή ηχογραφημένο προφορικό μήνυμα για την παρουσίαση.

Βασικές Ερωτήσεις

- Ποια τεκμήρια συγκλίνουν και ποια δείχνουν διαφορετικές ανάγκες;
- Πώς διακρίνουμε μια τεκμηριωμένη πρόταση από μια γενίκευση ή ένα στερεότυπο;
- Ποια πρακτική είναι ρεαλιστική και συμπεριληπτική για το σχολείο μας;

Σημειώσεις για τον Εκπαιδευτικό

Καθοδηγήστε με ερωτήσεις και όχι με έτοιμη απάντηση. Δώστε γλωσσικά στηρίγματα: «Σύμφωνα με την πηγή...», «Αυτό συμφωνεί/διαφέρει με...», «Δεν μπορούμε να γενικεύσουμε, επειδή...». Παρέχετε επιπλέον χρόνο σε ομάδες που υπαγορεύουν ή χρησιμοποιούν βοηθητική τεχνολογία, διατηρώντας ίδιο γνωστικό στόχο.

Παρουσίαση και Συζήτηση

Κοινοποιούμε συμπεράσματα — 7 λεπτά

Μοιραζόμαστε με σεβασμό

1. Κάθε ομάδα έχει έως 45 δευτερόλεπτα για να παρουσιάσει την απάντησή της και ένα τεκμήριο. Ο εκπρόσωπος μπορεί να μιλήσει, να δείξει το μήνυμα στον πίνακα ή να αναπαράγει το σύντομο ηχητικό μήνυμα.
2. Οι ακροατές χρησιμοποιούν τη φράση: «Άκουσα ότι η ομάδα... και το τεκμήριό της ήταν...». Μετά από επιλεγμένες παρουσιάσεις, η ολομέλεια εντοπίζει μία κοινή πρόταση για ένα σχολείο με φροντίδα και σεβασμό.
3. Ο εκπαιδευτικός επισημαίνει γλωσσικές επιλογές που αποφεύγουν στιγματισμό και αναγνωρίζει συγκεκριμένες πράξεις συνεργασίας.

Βασικές Ερωτήσεις

- Ποιο τεκμήριο βρήκατε πιο πειστικό και γιατί;
- Ποιες προτάσεις των ομάδων μπορούν να συνυπάρχουν;
- Πώς εκφράζουμε διαφωνία χωρίς να μειώνουμε κάποιον ή κάποια;

Σημειώσεις για τον Εκπαιδευτικό

Τηρήστε αυστηρά τον χρόνο. Παρεμβαίνετε άμεσα και ήρεμα σε ειρωνεία, διακοπή ή στιγματιστική διατύπωση: επαναδιατυπώστε τον κανόνα και ζητήστε σεβαστική φράση. Εξασφαλίστε ότι η παρουσίαση δεν προϋποθέτει όρθια στάση ή χειρισμό υλικών.

Αναστοχασμός

Τι μάθαμε και πώς — 4 λεπτά

Επιστρέφουμε στις υποθέσεις μας

1. Οι μαθητές επιστρέφουν στην αρχική τους πρόταση και συμπληρώνουν προφορικά, γραπτά ή ψηφιακά: «Στην αρχή νόμιζα... Τώρα πιστεύω... γιατί η πηγή...».

2. Επιλέγουν έναν τρόπο διερεύνησης που τους βοήθησε: σύγκριση πηγών, συζήτηση στην ομάδα ή εντοπισμός τεκμηρίου.
3. Ο εκπαιδευτικός συλλέγει ανώνυμα δύο-τρεις απαντήσεις και κλείνει με υπενθύμιση ότι η φροντίδα, ο σεβασμός και η αναζήτηση υποστήριξης είναι κοινή ευθύνη.

Βασικές Ερωτήσεις

- Τι άλλαξε ή επιβεβαιώθηκε στην αρχική μου υπόθεση;
- Ποιο τεκμήριο επηρέασε περισσότερο τη σκέψη μου;
- Πώς συνέβαλα σε μια συζήτηση με ασφάλεια και σεβασμό;

Σημειώσεις για τον Εκπαιδευτικό

Αποδεχθείτε σύντομες απαντήσεις και μη βαθμολογείτε προσωπικές απόψεις. Αξιολογήστε διαμορφωτικά αν οι μαθητές συνδέουν συμπέρασμα με πηγή και αν χρησιμοποιούν σεβαστικό λόγο. Δώστε δυνατότητα υπαγόρευσης σε συμμαθητή ή χρήσης φωνητικής πληκτρολόγησης.

Διαφοροποίηση

Προσβάσιμη και ισότιμη συμμετοχή

Υποστήριξη για Μαθητές με Δυσκολίες

- Δώστε λεξιλόγιο με εικόνες και σύντομους ορισμούς: ψυχική υγεία, στίγμα, τεκμήριο, υποστήριξη.
- Χρησιμοποιήστε φύλλο καταγραφής με εικονίδια και αρχές προτάσεων. Σπάστε κάθε εργασία σε ένα βήμα τη φορά και ελέγξτε την κατανόηση με αναδιατύπωση.
- Αναθέστε σαφείς, εναλλασσόμενους ρόλους για ασφαλή κοινωνική αλληλεπίδραση και θετική ανατροφοδότηση.

Επεκτάσεις για Προχωρημένους

- Να αξιολογήσουν ποια πηγή είναι πιο αξιόπιστη, αιτιολογώντας με δημιουργό, σκοπό και στοιχεία.
- Να μετατρέψουν το συμπέρασμα της ομάδας σε σύντομο μήνυμα ενημέρωσης για το σχολείο, διακρίνοντας γεγονός από γνώμη και αποφεύγοντας γενικεύσεις.